

— Λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Εἰσαγγελεὺς, θὰ πῆς τίποτε ἄλλο ; Ὁ Ἕλληὴν ὀπλαρχηγὸς δὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ συσπασθεὶς καὶ ἀναπηδήσας αἰρηθῆναι τοὺς Τούρκους νὰ μείνουν ἐμβρόντητοι. Ἐλάκτισε τὸ σκαμνίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴστατο καὶ ἀπαιωρηθεὶς ἀπηγχονίσθη μόνος. Βαί, εἶπον οἱ Τούρκοι. Ἦδη τὸ πᾶν ἔληξεν. Ὁ ἀτρόμητος πολεμιστὴς ὁ τόσους θριάμβους καταγαγὼν ἦτο πλέον νεκρὸς. Ὁ Εἰσαγγελεὺς τότε παρέδωκεν εἰς τὸν δεσμοφύλακα τὸ κατηγορητήριον τὸ ὁποῖον οὗτος μὲ καρφίδας ἐπεκόλλησεν εἰς τὸ στήθος τοῦ ἀπαγχονισμένου. Διέταξεν ἐπίσης νὰ μείνουν μερικοὶ στρατιῶται νὰ φρουροῦν τὸν νεκρὸν τὸν ὁποῖον νὰ μὴ παραδώσουν παρὰ τὴν μεσημβριανὴν πρὸς ταφὴν. Ὅπως οὕτω ἐγένετο. Ὅταν πλέον ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ ἡ κίνησις εἰς τὸ Μοναστήριον ἐγένετο πλήρης, ἔκτακτος συγκέντρωσις ἀνθρώπων πάσης φυλῆς, ἡλικίας καὶ τάξεως ἐγένετο εἰς τὸ Ἄτ-Παζάρ. Προσῆρχοντο πάντες καὶ ἔβλεπον τὸν ἀπαγχονισμένον ἥρωα καὶ μανθάνοντες ὅτι μόνος του ἐλάκτισε τὸ ξύλινον σκαμνίον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴστατο, κατελαμβάνοντο ὑπὸ θαυμασμοῦ. Διηγοῦντο τοὺς ἄθλους καὶ ἄλλος ἄλλας παρῆχε πληροῦσιν περὶ τῶν θαυμασιῶν ἐπεισοδίων τοῦ τρικυμιώδους βίου του. Πολλοὶ προσῆρχοντο καὶ ἀνεγίνωσκον τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἀπαγχονισμένου προσκεκολλημένον, Τουρκιστὶ δὲ γραμμένον κατηγορητήριον. Σχεδὸν δλόκληρος ἡ πόλις παρήλασεν ἀπὸ τὸ Ἄτ-Παζάρ μέχρι τῆς μεσημβρίας, ὅτε ὁ νεκρὸς παρεδόθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κοινότητα καὶ ἐκηδεύθη ὡς Χριστιανὸς Ἕλληνα, ἀκολουθήσαντος τὴν κηδείαν του, τοῦ Μητροπολίτου καὶ χιλιάδων πενθούντων Ἑλλήνων. Κρίνω ἐπικαιρὸν νὰ δημοσιεύσω στίχους, διὰ τὸν δειμνηστον Κώτταν, τοῦ Ἰωάννου Κοσμοπούλου παραλείπων καὶ πλῆθος ἄλλων τραγουδιῶν περὶ αὐτοῦ.

ΣΤΙΧΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΩΤΤΑΝ

Ἡ λεβεντιά ἢ Ἑλληνικὴ τὰ χέρια της δὲν δένει
Ὅτε ποτὲ της ἔκλινε στὸν τύραννο αὐχένα
Μόν' περπατεῖ περὶ ἄνεμα μὲ δάφνη στολισμένη
Καὶ μὲ τὸ αἶμα της τ' ἄγνὸ
Ἵπου λαγκαδι καὶ βουνὸ
τὰ κάνει δοξασμένα.

Μ' ἂν εἶν' γραφτοῦ ἂν τὸν θεὸ καὶ τὰ δεσμιὰ τὴν κλείσουν
Νοιώθει καὶ τρέμει ἢ φυλακὴ ἀπὸ τῆ δύναμις της
Κ' οἱ τοῖχοι της ἂν ἄσηματα πατρίδος θ' ἀντηχήσουν
Καὶ μὲ ἀπτόγη φωνὴ
Καλεῖ δὲν κλαίει! δὲν θρηνεῖ

Ἄγριον ἐκδικητή.

Ἔτσι κ' ὁ Κώττας πάλαιψε περὶ ἄνεμα στὰ πλάγια
Κι' ἐγέννησε στὸν Βούλγαρο χάροντας καὶ φοβέρα
Κι' ἀνάστασις ὀλόλαμπρη, τρανὴ ἰδέα κ' ἄγια
Γλυκὲς ἐλπίδες ἔχουσε στὸ σκλάβο πέρα ὡς πέρα
Πόσες φορὲς ἐκλάγκιζε ἢ φοβερὴ του πύλα
Κι' ὁ τύραννός μας γιὰ τιμὴ τοῦ χάριζε κοσμάλα
Μὰ μεγαλεῖα ἐπόθησε—ἐπόθησε τὴν Πόλι
Τὸ βύλι τὸν ἐδόξασε κ' ἀπέθανε μὲ βόλι
Ποῦ ἢ βροντῆ του μήνυμα στοὺς κλέφτες θὰ νὰ πάη
Τοῦ τιμωμένου μάρτυρα τ' ὄνομα νὰ βλογοῦνε
Καὶ ἐκδικητὴν ἄγριον νὰ γεννοῦνε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΥΛΗΣ

Ἄντιστρατήγος